

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
03 Temmuz 2024
Tarih :
Sayı : 676.

10/1581

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

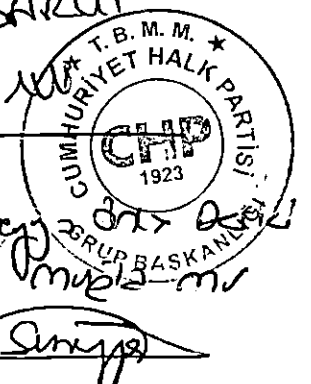
Yatırım yoluyla vatandaşlık (CBI veya "altın pasaport") ve yatırım yoluyla ikamet (RBI veya "altın vize") programları sınır ötesi hareketlilik sağlayan vatandaşlıklar sağlamaktadır. 2018'den bu yana Türkiye küresel pazara hakim olmaya başlamış, ve şu anda (Yatırım yoluyla vatandaşlık/CBI) vatandaşlığa kabullerinin yarısına ev sahipliği yapar hale gelmiştir. Ancak yatırım yoluyla vatandaşlık ve yatırım yoluyla ikamet programları suçlular tarafından, kimlik aklama, suç gelirlerini (kara para) aklamak ve gizlemek veya yeni suçlar işleme, vergi kaçırma gibi finansal suçlar da dâhil olmak üzere geniş riskler de barındırmaktadır. Bu nedenle sadece yatırım amaçlı göç programlarının ötesinde, mali araçlara dayalı olarak vatandaşlık veya ikamet edinmeye yönelik daha geniş olasılık yelpazesinin dikkate alınması gerekmektedir. "Yatırım Yoluyla Vatandaşlık ve İkametin Kötüye Kullanımının" beraberinde getirdiği risklerin belirlenmesi ve buna karşı alınacak tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ganiz Akay İlgerdi Kadim Durmaz N. Bakan.
İstanbul Mv. Tokat Mv. İzmir Milletvekili
Av. Murat BAKAN

Umur Adıgüzel Burhanettin Bulut Hikmet Yalın Holici
Ankara Milletvekili Adana Mv. Isparta Mv.

Özgür Ceylan Serhan SARI
Çanakkale Mv. Balıkesir Mv.

Semra DİNÇER Ayhan BARUT
Ankara Mv. Adana Mv.
İsmet GÜNEŞHAN
Çanakkale Mv.
Seydi ÖZTÜRK
Mv. Mv.
Sinye

GEREKÇE

Son yıllarda, otoriter rejimlerin yükselişi, yaşanan savaş ve çatışmalar sonucu, altın pasaport sahibi olmak her zamankinden daha cazip hale gelmiştir. Vatandaşlık satışı etrafında avukatlar, muhasebeciler, varlık yöneticileri, durum tespiti şirketleri, emlak şirketleri, bürokratlar ve benzeri hizmet sağlayıcıları içeren devasa bir sektör haline gelmiştir. Geleneksel olarak mikro devletler, yani nüfusu 1 milyondan az olan ülkeler eski İngiliz kolonileri, yatırım planlarına göre vatandaşlık vermiştir. Özellikle son 7 yılda ise Türkiye, Rusya, Ürdün ve Mısır gibi daha büyük ülkeler de benzer programlar sunmaya başlamışlardır. 2018'den bu yana **Türkiye - gerçek bir ulus- devlet kimliğiyle bir istisna olarak** küresel pazara hakim olmaya başlamış, hatta küresel pazarın yarısını karşılar hale gelmiştir ve şu anda (Yatırım yoluyla vatandaşlık/CBI) vatandaşlığa kabullerinin yarısına ev sahipliği yapar hale gelmiştir.

Bunun birkaç nedeni bulunmaktadır. Öncelikle, Türk pasaportu dünya sıralamasında nispeten gerilerde olsa dahi; Suriye, Irak, Afganistan ve İran pasaportlarından çok daha iyi durumda olduğu için tercih edilmektedir ki geleneksel olarak bu dört ülke yatırım yoluyla vatandaşlık programına en çok başvuran gruplardır. Türk pasaportu ile AB, Birleşik Krallık veya ABD vizesine başvurmak yukarıda sözü edilen ülkelerin pasaportlarına göre daha kolay ve daha az riskli görülmektedir.

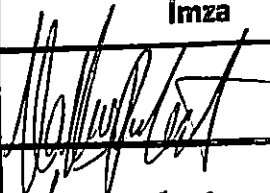
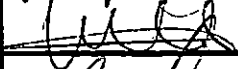
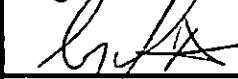
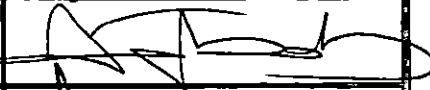
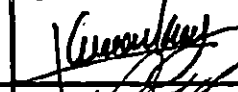
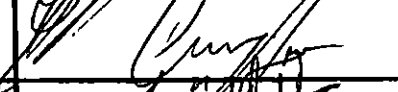
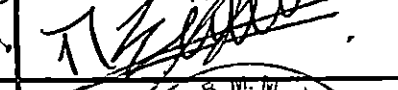
Ülkemizde 400.000 Amerikan Doları bedelinde yatırım yapılması yolu ile veya banka mevduat hesabına 500.000 Amerikan Dolar yatırılması yolu ile vatandaşlık elde edilebilmektedir. Şu ana kadar 5 bin 111 yabancı yatırımcı Türk vatandaşlığı kazanmış, 9 bin kadar da müracaat bulunmakta ve bu sayı sürekli artmaktadır. Haziran 2020 itibariyle, programın ortalama 1.300'ün üzerinde aylık onay verdiği bilinmekle birlikte daha güncel rakamlar mevcut değildir. Yatırımcı vatandaşların sayısı, Türkiye'de hali hazırda barındırdığı yabancı nüfusuna kıyasla oldukça az görünebilir ancak bir bütün olarak değerlendirildiğinde Türkiye bu konuda küresel hacmin yarısı ve beraberinde çok sayıda mülteciye ev sahipliği yapan bir ülkedir.

“Yatırım Yoluyla Vatandaşlık ve İkametin Kötüye Kullanımı” hakkında hazırlanan OECD ve FATF raporlarına göre, suçlular, CBI/RBI programlarında yolsuzluk yapmak ve milyarlarca dolarlık suç ve yolsuzluk gelirlerini aklamak için bir dizi boşluktan yararlanmışlardır. Haklarında Interpol tarafından Kırmızı Bülten çıkarılan yabancıların bu yolla vatandaş olduğu da bilinmektedir. Bu programlar yasadışı aktörlere daha fazla küresel hareketlilik, diğer yargı bölgelerinde banka hesapları açma ve şirketler kurma yetkisi vermekte ve yeni kimlik belgeleri kullanarak finansal kurumlara borçlarını veya diğer yükümlülüklerini gizlemelerini sağlamaktadır. Yine, OECD Raporuna göre, hem CBI hem de RBI programları, suç geliri olan zenginler fırsatlar sunabilmektedir. Örneğin varlıklarını ve aile üyelerini yurtdışına taşıma, şüpheli yüksek değerli işlemleri ve sınır ötesinde önemli miktarda kara para aklama işlemlerini kolaylaştırma gibi olanaklar sağlamaktadır.

FATF ve OECD Raporları, dünya çapında yatırım yoluyla vatandaşlık ve yatırım yoluyla ikamet programlarının kötüye kullanım riskine dair önemli kanıtlar bulmuştur. Riskler, kapsamlı risk azaltma önlemleri uygulamayan ülkelerde daha yüksektir. Bu gerekçelerle, “Yatırım Yoluyla Vatandaşlık ve İkametin Kötüye Kullanımının” ülkemiz için yarattığı risklerin belirlenmesi ve buna karşı alınacak tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

676. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mahir DOĞAT	İzmir	
Hz. Karasu	Sivas MV	
Sefer Alpaci	Denizli Mr.	
Ayşe Banoğlu	Bartın MV	
Eylem Eray Ertuğrul	Zonguldak MV.	
Veli Ağbaba	Malatya MV.	
Gizem ÖZAN	Manisa Mr.	
Seyit Torun	Ordu Mr.	
Engin ALIAY	İstanbul Mr	
Mustafa Arıgüzel	Ordu MV.	
Aliye Coşar	Ankara Mr.	
Müzeyyen Serkin	Adana Mr.	
Fatih ÜN	Edirne Mr	
Cevdet AKAY	Karabük mv.	
Ömer Fatih Güner	Niğde Mr.	
Aylin Yener	Ankara Mr	
Jale Nur SÜLLÜ	Eskişehir Mr.	
Orhan Somer	Adana MV.	
Müseyin Yıldız	Aydın	
İlhan Baş Arslan	Zonguldak MV.	

